

140

U S T A W A

z dnia 4 kwietnia 1950 r.

o stosunkach służbowych nauczycieli szkół zawodowych i zakładów naukowych, podległych Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego.

Art. 1. Do nauczycieli szkół zawodowych i zakładów naukowych, podległych Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego, stosuje się przepisy ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873, z 1933 r. Nr 85, poz. 660, z 1938 r. Nr 27, poz. 243 i z 1947 r. Nr 60, poz. 332) ze zmianami, wynikającymi z przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. Do nauczycieli szkół zawodowych i zakładów naukowych, podległych Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego, nie stosuje się artykułów: 1, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 28, 33, 61 i 97a ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 3. 1. Przepisom ustawy niniejszej podlegają również dyrektorzy i ich zastępcy, z wyjątkiem zastępców dyrektorów do spraw administracyjnych, oraz kie-

rownicy: szkół, kursów, instytutów, technicum, ośrodków szkolenia zawodowego, wydziałów, zajęć praktycznych i warsztatów, asystenci i nauczyciele zawodu, kierownicy i wychowawcy internatów oraz świetlic.

2. Przepisom ustawy niniejszej nie podlegają osoby, pełniące służbę nauczycielską na podstawie umowy (nauczyciele kontraktowi). Zasady zawierania umów z nauczycielami kontraktowymi określi rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Art. 4. 1. Dyrektorem szkoły zawodowej może zostać nauczyciel stały.

2. Prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego może mianować dyrektorem szkoły zawodowej wybitnego fachowca, nie mającego za sobą pracy nauczycielskiej, jeżeli kandydat posiada odpowiednią praktykę zawodową.

3. Dyrektor szkoły, który został mianowany na podstawie ustępu poprzedzającego, uzyskuje ustalenie po trzech latach pracy w charakterze dyrektora przy jednoczesnym spełnieniu pozostałych warunków do ustalenia, określonych w art. 8 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 5. 1. Nauczyciel, mianowany na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli albo art. 4 ust. 2 niniejszej ustawy, obowiązany jest objąć służbę w dniu wyznaczonym przez władzę, a jeżeli dzień ten nie został wyznaczony — w ciągu dni piętnastu po doręczeniu pisma nominacyjnego.

2. Dla objęcia służby nauczyciel obowiązany jest zgłosić się do bezpośredniego przełożonego, który stwierdza datę objęcia służby na piśmie nominacyjnym.

3. W razie niezgłoszenia się w określonym terminie nominacja traci ważność, jeżeli mianowany w ciągu dalszych dni piętnastu nie usprawiedliwi na piśmie zwłoki. Przepis ten nie dotyczy osób, podlegających przepisom ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o planowym zatrudnieniu absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych:

Art. 6. 1. Nauczyciel tymczasowy przy objęciu służby składa przyrzeczenie służbowe, nauczyciel stały przy ustaleniu — ślubowanie służbowe.

2. Tekst przyrzeczenia i ślubowania ustali Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

3. Datę złożenia przyrzeczenia względnie ślubowania zaznacza władza na piśmie nominacyjnym i na dekrete ustalenia.

Art. 7. 1. Czas służby nauczycielskiej liczy się od dnia, oznaczonego w pierwszym piśmie nominacyjnym, wystawionym przez Prezesa Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego lub władze mu podległe, albo w braku takiego oznaczenia — od dnia rzeczywistego objęcia służby.

2. W razie bezpośredniego przejścia do służby nauczycielskiej z państwowej służby cywilnej, do której nie stosują się przepisy niniejszej ustawy, ze służby samorządowej lub ze służby wojskowej — czas służby nauczycielskiej liczy się — jeżeli ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli nie stanowi inaczej — od dnia zwolnienia z poprzednich obowiązków służbowych.

3. W przypadku, gdy służba nauczycielska była przerwana, czas służby liczy się od dnia oznaczonego w pierwszym piśmie nominacyjnym, wystawionym po ostatniej przerwie, albo — w braku takiego oznaczenia — od dnia rzeczywistego objęcia służby w ostatnim jej okresie.

4. Prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego może zaliczyć do służby nauczycielskiej w całości lub w części czas, spędzony w tej służbie przed przerwą.

5. Do służby nauczycielskiej zalicza się w całości czas pracy kontraktowej, podczas pełnienia której nauczyciel otrzymał nominację, wraz z przerwami wakacyjnymi, łączącymi się bezpośrednio z okresem pracy, jeżeli nauczyciel kontraktowy uczył przynajmniej czternaście godzin tygodniowo.

6. Prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego może zaliczyć do służby nauczycielskiej w całości lub w części czas pracy, podczas którego nauczyciel kontraktowy uczył mniej, aniżeli czternaście godzin tygodniowo, oraz czas pracy kontraktowej przerywanej.

7. Przepisy ust. 4, 5 i 6 nie stosują się przy obliczaniu czasu służby nauczycielskiej do wysługi emerytalnej.

8. Prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego lub upoważniona przez niego władza szkolna może zaliczyć nauczycielom do czasu służby pracę, odbytą w szkołach państwowych państw obcych lub czas pracy zawodowej, dającej kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej.

9. Czas stałej służby nauczycielskiej liczy się od dnia, oznaczonego w dekrete ustalenia.

Art. 8. Nauczycielowi, który przeszedł do służby lub pracy nauczycielskiej w szkole lub na kursie, podległym b. Ministrowi Przemysłu i Handlu albo Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego, bezpośrednio ze służby lub pracy nauczycielskiej w szkołach państwowych, publicznych, samorządu terytorialnego albo gospodarczego, podległych innym ministrom, zalicza się do czasu służby czas służby i pracy, zaliczony do służby nauczycielskiej na poprzednio zajmowanym stanowisku. Nauczyciel taki zachowuje również prawo stałości, jakie nabył w czasie poprzedniej służby oraz prawa emerytalne, nabyte z tytułu służby, pełnionej przed wstąpieniem do służby lub przed wstąpieniem do pracy w szkołach zawodowych lub zakładach, podległych Centralnemu Urzędowi Szkolenia Zawodowego.

Art. 9. 1. W przypadku niedostatecznej oceny pracy nauczyciela właściwa władza doręcza nauczycielowi orzeczenie pisemne z podaniem motywów oceny; nauczyciel może wnieść odwołanie przeciw orzeczeniu o niedostatecznej ocenie do władzy bezpośrednio wyższej od tej, która wydała orzeczenie, w ciągu dni czternastu od dnia następującego po doręczeniu mu orzeczenia.

2. Odwołanie powinno być rozstrzygnięte w ciągu trzech miesięcy; do czasu tego nie wlicza się ferii szkolnych.

Art. 10. 1. Nauczyciel obowiązany jest donieść niezwłocznie swemu bezpośredniemu przełożonemu o każdej przeszkodzie w wykonywaniu obowiązków służbowych z podaniem przypuszczalnego czasu trwania tej przeszkody.

2. Władza może zażądać odpowiednich dowodów, stwierdzających istnienie przeszkody, a jeżeli jest nią choroba — przyjmując do wiadomości świadectwo lekarskie lub zarządzić urzędowe badanie przez lekarza urzędowego lub przez komisję lekarską. Urzędowe świadectwo lekarskie o chorobie nauczyciela jest decydujące dla postanowienia władzy.

3. Nauczycielka w stanie ciąży ma prawo przerwać pracę na okres dwunastu tygodni, z których co najmniej dwa powinny przypadać przed, a co najmniej osiem — po porodzie, pozostałe dwa tygodnie nauczycielka może wykorzystać dowolnie bądź bezpośrednio przed obowiązkową dwutygodniową przerwą przed porodem, bądź bezpośrednio po obowiązkowej ośmiotygodniowej przerwie po porodzie. W okresie powyższych przerw nie wolno zatrudniać nauczycielki nawet za jej zgodą. Okresy stanu ciąży, przewidziane w niniejszym artykule, powinny być stwierdzone świadectwem lekarskim.

4. Nieobecność w służbie nauczycielki, spowodowana okresem połogu, nie pociąga żadnej zmiany w jej uprawnieniach służbowych.

5. W przypadku, gdy czas pracy nauczycielki karmiącej dziecko wynosi od czterech do sześciu godzin dziennie bez przerwy, przysługuje jej prawo korzystania z jednej półgodzinnej przerwy, wliczanej do czasu pracy; gdy czas pracy wynosi od siedmiu do ośmiu godzin dziennie bez przerwy — z dwóch półgodzinnych przerw w pracy, przy czym — gdy nauczycielka mieszka w znacznej

odległości od szkoły — powyższe dwie półgodzinne przerwy mogą być połączone w jednogodzinną przerwę w pracy.

6. Nauczyciel, którego nieobecność na służbie z powodu choroby trwa dłużej niż rok, może być zarządzeniem władzy zwolniony ze stanowiska przy zastosowaniu przepisów ustawy emerytalnej.

7. W przypadku, gdy stan zdrowia nauczyciela, wymagający poratowania, nie wyklucza możliwości pełnienia obowiązków służbowych, nauczyciel obowiązany jest pełnić je do czasu otrzymania urlopu. Prośba o taki urlop powinna być rozstrzygnięta w ciągu trzydziestu dni.

8. Za czas samowolnej nieusprawiedliwionej nieobecności w służbie nauczyciel traci prawo do uposażenia.

Art. 11. Nauczyciel jest uprawniony do używania należnego mu stosownie do pisma nominacyjnego tytułu urzędowego.

Art. 12. 1. Zgłoszenie nauczyciela o wystąpieniu ze służby uważa się za przyjęte, jeżeli w ciągu czterech tygodni od dnia zgłoszenia nie otrzyma on żadnej decyzji w tej sprawie.

2. Przeciwno warunkowemu przyjęciu lub odroczeniu przyjęcia zgłoszenia o wystąpieniu ze służby nauczyciel może wnieść w ciągu dni czternastu od dnia doręczenia decyzji zażalenie do władzy bezpośrednio wyższej, która najdalej w ciągu sześciu tygodni wyda ostateczną decyzję.

3. Zwolnienie następuje w zasadzie w końcu roku szkolnego.

Art. 13. 1. Związkowi zawodowemu nauczycieli zapewnia się współdziałalność z głosem doradczym w sprawach:
1) ustalania ocen kwalifikacyjnych nauczycieli,

2) przenoszenia z urzędu nauczycieli do innej szkoły dla dobra szkoły,

3) zwalniania, przenoszenia w stan nieczynny.

2. Zakres i sposób współdziałania związku zawodowego nauczycieli w powyższych sprawach ustali Prezes Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego w porozumieniu z władzami tego związku.

Art. 14. Uprawnienia Ministra Oświaty, wynikające z przepisów ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli, przysługują Prezesowi Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego lub organom przez niego upoważnionym z wyjątkiem uprawnień, wynikających z art. 18 ust. 5, art. 81, art. 82 ust. 2 i art. 83 ust. 2; uprawnienia te przechodzą na Przewodniczącemu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Art. 15. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągnąć moc obowiązującą niniejszej ustawy na stosunki służbowe nauczycieli szkół zawodowych i zakładów naukowych, nie wymienionych w art. 1.

Art. 16. Wykonanie ustawy porucza się Przewodniczącemu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów.

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 21 czerwca 1949 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *B. Bierut*

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Wiceprezes Rady Ministrów

Przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów: *H. Minc*